EL DAVANTAL
de PERE CALDERS

Esperits enjogassats

Els famosos follets de les impremtes són trapelles, maquiavèl·lics i astuts com una mala cosa. Tothom que se les hagi hagudes amb ells sap fins a quin punt són temibles.

Vet aquí que per al meu «Davantal» del dia 18 de gener de 1987 se'm va ocórrer el títol «Siguem sincers». Ni mai que ho hagués fet! Poques vegades he vist traïda la meva sinceritat amb unes travetes tan subtils.

Que consti que ningú no en té la culpa, perquè els follets se la campen pel seu compte i fan el que volen sense demanar permís a ningú. En el cas personal que m'ocupa, jo parlava de «capes de pobresa» (un problema social) i ells em van fer dir «capes de pobres» (que fa pensar en peces de vestir atrotinades). Més endavant jo, desprevingut, em referia a uns resultats dels quals podien queixar-se els comerciants en els seus balanços de fi i de cap d'any. Els follets, diligents, van substituir *resultats* per *restaurants,* amb la qual cosa el paràgraf queda francament psicoastènic. En rellegir-me damunt lletra impresa, em va venir un cobriment de cor.

Però encara no havia assolit el fons de la meva sorpresa. L'últim fragment del meu article em fa dir que l'home és l'únic animal que lluita per sobreviure, una falsedat manifesta. El que jo deia —i sort que en guardava còpia— és que és l'únic animal que lluita per coses que no li són indispensables per viure. És ben diferent, oi?

Ara bé: repeteixo que no seria just de culpar ningú en concret. Redactors, teclistes i correctors formen una gran família embarcada en la mateixa aventura i ens hem d'estimar per força. Qualsevol desavinença ens seria fatal i ens convé de fer un front comú contra els follets. D'aquestes relacions n'ha sorgit un anecdotari riquíssim, i em permetré de recordar un cas famós. L'he explicat en ocasions anteriors, però no em fa res de repetir-me, perquè sempre és motiu de sana diversió:

Un articulista d'un diari barceloní de la tarda es va lliurar a la filigrana de parlar de l'arca de Noè per a fer una comparança bíblica de molta consistència. El linotipista va cometre una levíssima equivocació: en lloc d'*arca* va compondre *arpa* (una lletra de no res canviada). Però el corrector, amatent, va deduir que l'arpa no era de Noè sinó de David, i va arreglar-ho d'acord amb el seu lleial criteri. O sigui que en el text definitivament ofert al públic lector, va sortir arpa de David en comptes d'arca de Noè. Tot el símil treballosament establert pel periodista trontollava, i es digué que l'autor de l'article n'havia tingut un disgust de mort, segurament per falta de resignació professional.

M'he passat gairebé tota la vida entre impremtes i empreses editores. Tinc, en conseqüència, moltes coses per a explicar que ara farien riure, però que en el moment de produir-se eren motiu de drames grossos. Per sort, els lectors assidus també s'armen de resignació. En la majoria dels casos, ajuden eficaçment a desxifrar textos atropellats per les presses. És per això que crec que no n'hi ha per tirar-se pedres al fetge.